

Doelmatig voorschrijven van inhalatiemedicatie en de rol van ICS bij de behandeling van COPD

Geachte collega,

COPD behoort tot een van de meest voorkomende chronische aandoeningen in Nederland. COPD gaat gepaard met een hoge mortaliteit en heeft een forse economische impact door stijgende zorgkosten, werkverzuim en arbeidsongeschiktheid. Adequate behandeling richt zich op het beperken van klachten, het verbeteren van het inspanningsvermogen en de ziektegerelateerde kwaliteit van leven en het verlagen van toekomstige ziektelast. Inhalatiemedicatie, waaronder luchtwegverwijders en inhalatiesteroïden (ICS) kunnen een effect hebben op klachten, inspanningsvermogen, kwaliteit van leven en exacerbaties. Het doelmatig voorschrijven van inhalatiemedicatie heeft betrekking op weten aan wie, wat, wanneer en in welke vorm inhalatiemedicatie wordt voorgeschreven. Doelmatig voorschrijven bevordert therapietrouw en draagt bij aan het optimaliseren van de ziektecontrole. Bij doelmatig voorschrijven verdient het voorschrijven van ICS bijzondere aandacht. Anders dan bij astma vormen ICS bij COPD namelijk niet de hoeksteen van de medicamenteuze behandeling en adviseert de meest recente NHG-Standaard COPD om ICS alleen voor te schrijven bij een kleine groep patiënten met COPD.

Toch worden ICS, vaak wel in combinatie met een langwerkende luchtwegverwijder, nog bij heel veel patiënten met COPD voorgeschreven. Ook in de huisartsenpraktijk. Maar welke patiënten met COPD hebben nu echt baat bij behandeling met ICS en wat doen we met die patiënten die mogelijk ten onrechte een ICS krijgen? Deze en andere vragen over doelmatig voorschrijven van inhalatiemedicatie en ICS in het bijzonder bij de behandeling van COPD in de dagelijkse praktijk komen aan bod tijdens deze nascholing. Een longarts en huisarts bespreken deze vragen aan de hand van de meest recente inzichten en leggen uit wat dat voor uw patiënten betekent.

Wij hopen u op deze nascholing te mogen begroeten.

Met een hartelijke groet,

Dr. E. (Erik) Bischoff
kaderarts en senior onderzoeker
Astma en COPD, Nijmegen

Dr. F.M.E. (Frits) Franssen
longarts, CIRO, Horn

Deze nascholing vindt op zes avonden plaats op diverse locaties in het land.

Data, locaties en sprekers

Regio	Locatie	Sprekers
Hoofddorp/Haarlem 17 okt 2017	Restaurant Den Burgh Rijnlanderweg 878 2132 ML Hoofddorp	Dr. C.F. Melissant longarts Drs. I.S. van der Weerd-Bakker huisarts
Groningen 19 okt 2017	Hampshire Hotel – Plaza Groningen Laan Corpus den Hoorn 300 9728 JT Groningen	Dr. S.M. de Hosson longarts Drs. B.H.M. van Bremen huisarts
Den Haag/Rotterdam 25 okt 2017	Westcord Hotel Delft Olof Palmestraat 2 2616 LM Delft	Dr. J.C.C.M. in 't Veen longarts Huisarts wordt benaderd
Heerlen 26 okt 2017	Auberge de Rousch Kloosterkensweg 17 6419 PJ Heerlen	Dr. M. Van Vliet longarts Drs. R. Fornaro huisarts
Arnhem 30 okt 2017	Van der Valk Hotel Arnhem- Duiven Impuls 2 6921 RK Duiven	Dr. E. van Velzen longarts Drs. R.H.A. Wennekes huisarts
Breda 15 nov 2017	Van der Valk Hotel Breda Princeville Princenhagelaan 5 4813 DA Breda	Drs. S. van der Sar-van der Brugge longarts Drs. J.P.H.M. Bressers huisarts

Programma

- 17.45 uur** Ontvangst met lichte maaltijd
- 18.30 uur** Opening: uitleg van de avond en leerpunten
- 18.35 uur** Doelmatig voorschrijven van inhalatiemedicatie
- 19:30 uur** De rol van ICS bij de behandeling van COPD deel I
- 20.00 uur** Pauze
- 20.20 uur** De rol van ICS bij de behandeling van COPD deel II
- 21.20 uur** 'Take home messages'

Accreditatie

Accreditatie Bureau Cluster 1
NvVPO

Deelname

De kosten voor deelname bedragen 20 euro incl. BTW

KLIK HIER
voor meer
informatie en
inschrijving

Sponsors:

Stichting ITW

Organisatie:

TWO HANDS EVENTS

